

Η ελληνική εύρωστη τάξη: «Οι πλούσιοι πρέπει να κάνουν περισσότερα»

Του David Böcking

Οι Έλληνες εκατομμυριούχοι έχουν καταστεί αντικείμενο μίσους επειδή συχνά δεν πληρώνουν φόρους. Τι λέει όμως η ίδια η ελληνική αριστοκρατία του χρήματος για την κρίση στη χώρα; Μία συνάντηση με τον κληρονόμο εφοπλιστικής οικογένειας, Ανδρέα Δρακόπουλο.

Το πιο εξεζητημένο επάνω στον Ανδρέα Δρακόπουλο είναι ένα λευκό ρολόι το οποίο φοράει σε συνδυασμό με πολλά δερμάτινα λουράκια. Κατά τα λοιπά, η εμφάνισή του είναι η επιτομή του απέριττου στιλ. Τζιν, t-shirt, σκουρόχρωμα sneakers: Το ανεπιτήδευτο σικ εκείνων που δεν έχουν ανάγκη να επιδείξουν τον πλούτο τους. Ή που δεν θέλουν να το κάνουν.

Ο κ. Δρακόπουλος είναι γόνος εφοπλιστικής οικογένειας. Ο πλούτος των Ελλήνων πλοιοκτητών είναι μυθικός και ο θεός του κ. Δρακόπουλου είναι ένας από τους Έλληνες θρύλους, ο Σταύρος Νιάρχος, ο οποίος άλλοτε συναγωνιζόταν με τον Αριστοτέλη Ωνάση για τις μεγαλύτερες θαλαμηγούς, τα πιο κοσμικά πάρτυ και τις ωραιότερες γυναίκες.

Ο πλούτος των εφοπλιστών για πολλά χρόνια ήταν ουσιαστικά καθεστώς. Η Ελλάδα ήταν υπερήφανη για αυτόν τον μοναδικό κλάδο στο οποίο υπερείχε παγκοσμίως και, μάλιστα, άρθρο του Συντάγματος που είναι ακόμη και σήμερα σε ισχύ, εξασφάλιζε στους πλοιοκτήτες μεγάλης έκτασης φοροαπαλλαγές. Άνθρωποι όπως ο Νιάρχος ωστόσο, είχαν τόσες διεθνείς δραστηριότητες που στην ουσία ελάχιστα ενέπιπταν στις αρμοδιότητες του κράτους. «Ήταν ένας πραγματικός κοσμοπολίτης», λέει ο Δρακόπουλος, προσθέτοντας ότι ωστόσο ο θεός του ουδέποτε είχε φοροδιαφύγει, ακόμα και στη Ελβετία όπου είχε αποσυρθεί κατά τα τελευταία χρόνια της ζωής του.

Τα προνόμια όμως των εφοπλιστών δεν θεωρούνται πλέον τόσο αυτονόητα από τότε που μεγάλη μερίδα του ελληνικού πληθυσμού επλήγη βαριά από τις επιπτώσεις της δημοσιονομικής κρίσης. Ολοένα πιο συχνά εγείρεται το αίτημα για περισσότερη συμμετοχή των εύπορων στο κόστος της κρίσης. Η υπόσχεση αυτή ήταν μέρος του προεκλογικού αγώνα της σημερινής κυβέρνησης του αριστερού πρωθυπουργού Αλέξη Τσίπρα. Ωστόσο μέχρι σήμερα ελάχιστα έχουν γίνει.

Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Jean-Claude Juncker ανέφερε μετά την κατάρρευση των διαπραγματεύσεων στο τέλος του Ιουνίου ότι κυριολεκτικά εξανάγκασε την κυβέρνηση Τσίπρα να προβεί σε αύξηση της φορολόγησης των πλοιοκτητών: «Έπρεπε να κάνω εγώ τη δουλειά της ελληνικής κυβέρνησης».

Η τελευταία ελληνική πρόταση μεταρρυθμίσεων να μεν ανακοίνωνε τον «τερματισμό της προνομιακής φορολογικής μεταχείρισης του κλάδου της ναυτιλίας», ωστόσο στο τελικό κείμενο της τελευταίας Συνόδου Κορυφής της Ευρωζώνης δεν γίνεται καν μνεία στους πλοιοκτήτες. Αντ' αυτού, η πρώτη δέσμη μεταρρυθμίσεων που νομοθετήθηκαν την περασμένη Τετάρτη επιβαρύνουν περαιτέρω τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα, καθώς εδράζονται στις περικοπές των συντάξεων και την αύξηση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

Ο Ανδρέας Δρακόπουλος ανήκει στους ελάχιστους πλούσιους που πλέον στηλιτεύουν αυτή την ανισότητα: «Δεν τίθεται ζήτημα, οι πλούσιοι πρέπει να κάνουν περισσότερα», όπως αναφέρει. Ο κ. Δρακόπουλος μπορεί να το υποστηρίζει αυτό, γιατί η φιλανθρωπία είναι το επάγγελμά του. Είναι πρόεδρος του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος που χρηματοδοτείται από την περιουσία του θείου του. Από την ίδρυσή του έχει διαθέσει, σύμφωνα με τα στοιχεία του, περί τα 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ.

«Η φορολόγηση των πλουσίων πρέπει να αυξηθεί, τελεία και παύλα»

Τα τελευταία χρόνια, το Ίδρυμα διοχέτευσε μεγάλα ποσά σε έργα γοήτρου, όπως το νέο Κέντρο Πολιτισμού για την Αθήνα. Εν τω μεταξύ όμως προέκυψαν πιο ουσιαστικές ανάγκες: Μέσω της «Πρωτοβουλίας Ενάντια στην Κρίση», μεταξύ του 2012 και 2015 διοχετεύτηκαν περίπου 100 εκατομμύρια ευρώ σε έργα όπως Κινητές Ιατρικές Μονάδες, σχολικά συστήματα και παροχή στέγης για αστέγους. Λόγω της επιδείνωσης της κρίσης, ένα αντίστοιχο ποσό θα διατεθεί για τον ίδιο σκοπό, και μάλιστα μέσα σε έναν χρόνο. Ένα κονδύλι ίδιου ύψους έχει προβλεφθεί για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων.

Τέτοιου είδους προγράμματα αποτελούν εξαίρεση για την Ελλάδα – σε αντίθεση με τις ΗΠΑ, όπου ζει εδώ και καιρό ο κ. Δρακόπουλος. «Εκεί η φιλανθρωπία αποτελεί ξεχωριστό κλάδο δραστηριότητας», όπως αναφέρει. «Στη Ελλάδα δεν υπάρχει σχεδόν καθόλου, παρόλο που η λέξη είναι ελληνική».

Θα πρέπει όμως οι Έλληνες να αρκεστούν στην φιλανθρωπία των πλουσίων; Όχι, λέει ο κ. Δρακόπουλος. «Η φορολόγηση των πλουσίων πρέπει να αυξηθεί, τελεία και παύλα». Ξεκάθαρα λόγια και για τον κλάδο στον οποίο η οικογένειά του οφείλει την ευημερία της. «Η φορολόγηση των πλοιοκτητών είναι ιδιαίτερα χαμηλή, πρέπει να επικαιροποιηθεί και να αναπροσαρμοστεί».

Η Γερμανία έχει ιδιαίτερη ευθύνη

Γενναιοδωρία όμως απαιτεί ο γόνος της εφοπλιστικής οικογένειας και από τους άλλους. Συμμερίζεται την άποψη της κυβέρνησης Τσίπρα, ότι οι πιστωτές πρέπει να διαγράψουν μέρος του χρέους της Ελλάδας. Ο κ. Δρακόπουλος παραπέμπει σε υπολογισμούς, βάσει των οποίων το μεγαλύτερο μέρος της οικονομικής βοήθειας είχαν αποδέκτες όχι το ελληνικό κράτος, αλλά τους πιστωτές του – κυρίως τις τράπεζες της Γερμανίας και της Γαλλίας. Και υπενθυμίζει τη Διάσκεψη του Λονδίνου του 1953, όπου διαγράφηκε μέρος των οφειλών της Γερμανίας από τον πόλεμο.

Ωστόσο η ελληνική κυβέρνηση κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα δεν βοήθησε ιδιαίτερα την υπόλοιπη Ευρώπη να επιδείξει μεγαλοθυμία. Η πολεμική ενάντια στους πιστωτές και κυρίως ενάντια στη Γερμανία ήταν δριμεία – από συγκρίσεις με τους Ναζί μέχρι καταγγελίες για τρομοκρατία.

Ο κ. Δρακόπουλος αναγνωρίζει ότι μπορεί να έχουν γίνει λάθη από ελληνικής πλευράς. Πιστεύει ωστόσο ότι η Γερμανία λόγω της οικονομικής και πολιτικής της ισχύος έχει ιδιαίτερη ευθύνη. «Ο ισχυρός πρέπει να επιδεικνύει μεγαλοψυχία».

Μετάφραση από το [αυθεντικό κείμενο](#), που δημοσιεύθηκε στα Γερμανικά.